

Nr 4.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion angående ändring av bestämmelserna om val av kyrkofullmäktige.

Uti en inom andra kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 18, av herr Nilsson i Kristinehamn hemställes, »att riksdagen måtte besluta att genom ändringar i den kommunala vallagen möjliggöra att kyrkofullmäktigeval må kunna förrättas på samma dag och vid samma valförrättning som landstingsmänna-, kommunalfullmäktige- och stadsfullmäktigeval, samt att vederbörande utskott måtte föreslå härför erforderliga ändringar i kommunala vallagen och andra eventuellt erforderliga författningar».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Alltsedan tillkomsten av kyrkofullmäktigeinstitutionen genom 1930 års lag om församlingsstyrelse har gällt, att val av kyrkofullmäktige icke må förrättas å dag, då borgerligt kommunalval äger rum inom valdistriktet. Bestämmelserna härom återfinnas i 11 § kommunala vallagen, som beträffande de allmänna kommunalvalen numera efter en år 1942 genomförd ändring stadgar, att val av landstingsmän och kommunalfullmäktige eller stadsfullmäktige förrättas tredje söndagen i september månad, val av municipalfullmäktige första söndagen i oktober månad, samt val av kyrkofullmäktige tredje söndagen i sistnämnda månad.

Vid 1935 års riksdag väcktes motioner (I: 120 av herr Bjurström m. fl. och II: 251 av herr Olsson i Mora m. fl.) om beredande av möjlighet att anordna kyrkofullmäktigeval samtidigt med val av kommunal- eller stadsfullmäktige. I konstitutionsutskottets till grund för riksdagens avslagsbeslut liggande utlåtande (nr 9) över motionerna framhölls bl. a., att mera än två allmänna val av tekniska skäl icke lämpligen kunde sammanföras till en och samma valförrättning. Av samma anledning avstyrkte utskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 12 år 1947 en motion (I: 116 av herr Holmbäck) om municipalfullmäktigevalens sammanförande med landstingsmänna- och kommunalfullmäktigevalen till en förrättning. Enligt utskottets mening äro de nämnda, av utskottet tidigare anförda skälen alltjämt bärande. I fråga om de kyrkliga kommunalvalen kunna visserligen efter år 1942 vidtagna ändringar i kommunala vallagen förekomma fall, när tre val sammanförts till samma valförrättning, nämligen då i vissa valdistrikt väljas fullmäktige för församling, fullmäktige för kyrklig samfällighet och fullmäktige för skoldistrikt. Att ett sådant sammanförande ansetts möjligt, har emellertid berott därpå, att de fall, då tre kyrkofullmäk-

tigeval måste förrättas samtidigt, äro mycket sällsynta, samt att antalet deltagare i kyrkofullmäktigeval är betydligt mindre än i övriga allmänna val. Så snart fråga icke är om uteslutande kyrkliga val, måste enligt utskottets mening ett sammanförande till samma valförrättning av tre eller, som vid förenande av kyrkliga och borgerliga kommunalval stundom skulle bliva nödvändigt, ännu flera allmänna val stöta på alltför stora tekniska svårigheter. Därjämte torde det, i varje fall i de större valdistrikten, bliva omöjligt att redan i omedelbar anslutning till valförrättningen avsluta den preliminära röstsammanräkningen, något som jämväl måste uppfattas som en olägenhet. Även om ett sammanförande av kyrkliga och borgerliga kommunalval skulle medföra en önskvärd lättnad för valdeltagarna, finner utskottet sålunda avgörande praktiska skäl tala emot införandet av en sådan ordning och får därför hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 2 mars 1949.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Jones Erik Andersson, Gottfrid Karlsson, Karl August Johanson, Herlitz, Mattsson, Björck, Hällgren, Björckman, Thun* och Damström;* samt

från andra kammaren: herrar Hallén, von Friesen, Fast,* Pettersson i Norregård, Nilsson i Göteborg, Swedberg, Norén, Nolin, Spångberg och Häckner.*

* Ej närvarande vid justeringen.